

705.

OBWIESZCZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 5 grudnia 1930 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

Na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. w sprawie zmian i uzupełnień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 641), ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 568), z uwzględnieniem zmian i uzupełnień, dokonanych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 641).

Minister Komunikacji: *Kühn*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Komunikacji z dnia 5 grudnia 1930 r. (poz. 705).

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 24 września 1926 r.

o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Rozdział I.

Nazwa, siedziba i zakres działania przedsiębiorstwa.

Art. 1.

Zarząd kolejami państwowymi oraz kolejami prywatnymi, znajdującymi się w zarządzie państwowym, powierza się przedsiębiorstwu państwowemu pod nazwą „Polskie Koleje Państwowe“, prowadzonymu wedle zasad handlowych, z szczególnym uwzględnieniem potrzeb Państwa i interesów gospodarstwa społecznego.

Art. 2.

Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ stanowi samodzielną osobę prawną z siedzibą w st. m. Warszawie.

Organom przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ służą wszystkie publiczno-prawne uprawnienia dotychczasowego państwowego zarządu kolejowego.

Art. 3.

Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ będzie wpisane do rejestru handlowego. Wpisaniu do rejestru handlowego ulega firma, siedziba i przedmiot przedsiębiorstwa. Prokury nie wpisuje się do rejestru handlowego, natomiast wpisaniu do rejestru handlowego ulegają imiona i nazwiska osób, uprawnionych do podpisywania skryptów dłużnych i weksli w imieniu przedsiębiorstwa.

Art. 4.

Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ prowadzi eksploatację wszystkich linii kolejowych, zarządzanych dotychczas przez Ministerstwo Komunikacji, i w tym celu obejmuje w zarząd powierniczy i użytkowanie cały ich majątek nieruchomy. Majątek ruchomy, przeznaczony do użytku kolei państwowych, z całym istniejącym zapasem gotówki i zapasem materiałów, przechodzi na własność przedsiębiorstwa.

Objęcie w zarząd i eksploatację pomienionych kolei nie narusza w niczem istniejących dotychczas praw własności do poszczególnych części objętego nieruchomości majątku.

Art. 5.

Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ przejmie na siebie równocześnie wszelkie zobowiązania, wynikające z dotychczasowej gospodarki kolejowej, w stanie, w jakim się one będą znajdowały w chwili rozpoczęcia działalności przedsiębiorstwa, jak również wszelkie zobowiązania, ciężące na majątku kolei, oddanym w zarząd przedsiębiorstwa i ponoszone dotąd przez koleje państwowe.

Art. 6.

Cały majątek, oddany w myśl art. 4 przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe“ w użytkowanie i powierniczy zarząd lub na własność przedsiębiorstwa, wyodrębnia się z ogólnego majątku Skarbu Państwa.

Majątek nieruchomy, oddany przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe“ w powierniczy zarząd i użytkowanie, odpowiada za pożyczki i zobowiązania, zaciągnięte przez przedsiębiorstwo oraz za pożyczki i zobowiązania, które były zaciągnięte przez Skarb Państwa przed utworzeniem przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ i które korzystały ze specjalnego zabezpieczenia na tym majątku. Majątek ten nie może być obciążony żadnymi innymi pożyczkami i zobowiązaniami Skarbu Państwa.

Inwentaryzacja i oszacowanie majątku oznaczonego w ustępie 1, dokonane zostaną według zasad, które ustala Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 7.

Wszelkie nieruchomości, przeznaczone do użytku kolei, stają się z chwilą nabycia ich przez przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” własnością Skarbu Państwa, przedsiębiorstwo zaś zatrzymuje je w swoim użytkowaniu i powierniczym zarządzie.

Z przekazanego mu do użytkowania i powierniczego zarządu majątku, przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” może — w granicach zwykłego zarządu — wynajmować oraz wdzierżawiać wszelkie nieruchomości, może również zbywać, w granicach planu finansowego (art. 12), tabor kolejowy.

Zbywanie majątku nieruchomego może być dokonane tylko w granicach upoważnień ustawowych.

Art. 8.

Na swe potrzeby przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” może zaciągać krótkoterminowe pożyczki, nie przewyższające w sumie 10% ogólnego dochodu eksploatacyjnego brutto, wykazanego w ostatnim rocznym zamknięciu rachunkowym. Pożyczki te będą spłacane z bieżących dochodów przedsiębiorstwa. Ogólne zasady, na jakich pożyczki te mogą być zaciągane, ustala Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Zaciąganie pożyczek wyższych i długoterminowych oraz zaciąganie jakichkolwiek pożyczek przez emitowanie obligacji, wreszcie zaciąganie wszelkich zobowiązań, obciążających nieruchomości, może nastąpić tylko w granicach upoważnień ustawowych.

Art. 9.

Na polecenie Ministra Komunikacji przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” obejmie w zarząd i eksploatację nowowybudowane linje kolei państwowych lub też prywatnych, nie znajdujących się dotychczas w zarządzie państwowym, jak również wyłączony ze swego zarządu i eksploatacji linje kolejowe, przez Ministra Komunikacji wskazane.

Art. 10.

Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” zarządza kolejami, znajdującymi się w zarządzie państwowym, a nie stanowiącymi własności Państwa. Wszystkie wydatki, wypływające z gwarancji na rzecz tych kolei, pokrywane dotąd z funduszków państwowych, pokrywać będzie przedsiębiorstwo, co nie uchyla odpowiedzialności Skarbu Państwa za te wydatki, w granicach gwarancji, objętych przez Skarb Państwa.

Minister Komunikacji może poruczyć przedsiębiorstwu lub poszczególnym jego organom wykonywanie przysługujących mu uprawnień nadzorczych nad kolejami, nie zarządzanymi przez przedsiębiorstwo.

Art. 11.

Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” wolne jest od wszelkich podatków, danin i opłat publicznych, od których wolny jest Skarb Państwa.

Rozdział II.

Zasady prowadzenia przedsiębiorstwa.

Art. 12.

Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” pokrywa wszelkie swoje wydatki z własnych dochodów i funduszków i prowadzi swą gospodarkę na podstawie rocznych budżetów i planów finansowo-gospodarczych, zatwierdzanych przez Radę Ministrów na podstawie wniosku, przedstawionego przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Przy wykonaniu budżetu zwyczajnego w razie konieczności lub w celu osiągnięcia lepszych wyników gospodarki przedsiębiorstwa, Ministrowi Komunikacji przysługuje prawo przekraczania poszczególnych kredytów, z wyjątkiem kredytów na wydatki osobowe, określone stałymi etatami, o ile takowe przekroczenia nie zmniejszą przewidzianego budżetem czystego zysku. Ponadto Minister Komunikacji będzie obowiązany przedstawić w rocznym sprawozdaniu wyjaśnienia, uzasadniające dokonane przekroczenia.

Przedsiębiorstwo sporządza bilans otwarcia, a z końcem każdego roku rachunkowego bilanse, podlegające zatwierdzeniu przez Radę Ministrów na podstawie wniosku, przedstawionego przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Do budżetu państwowego włącza się tylko czysty zysk lub niedobór przedsiębiorstwa z poprzedniego okresu bilansowego przedsiębiorstwa.

Rok budżetowy przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” określi rozporządzenie Ministra Komunikacji, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 13.

Wszystkie świadczenia przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”, czynione w interesie Państwa na rzecz jego poszczególnych organów lub innych państwowych przedsiębiorstw, winny być odpowiednio opłacane, zaś wszelkie ulgi w taryfach i opłatach przewozowych mogą być przyznawane tylko w granicach opłacalności przedsiębiorstwa.

Świadczenia przedsiębiorstwa na cele wojskowe reguluje osobne rozporządzenie Ministra Komunikacji, wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Spraw Wojskowych, zaś ulgi w taryfach osobowych dla funkcjonariuszów państwowych — rozporządzenie Ministra Komunikacji, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 14.

Fundusze specjalne przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” będą tworzone na podstawie rozporządzeń Rady Ministrów, wydanych na wniosek Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 15.

Czysty zysk przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” stanowi różnica, powstała po potrąceniu z ogólnego dochodu eksploatacyjnego:

- a) wszystkich wydatków eksploatacyjnych;
- b) procentów i amortyzacji pożyczek, tudzież zobowiązań, obciążających majątek Skarbu Państwa, oddany w zarząd powierniczy i użytkowanie lub na własność przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe”;
- c) opłat i gwarancji z tytułu eksploatacji linii kolejowych, nie będących własnością Skarbu Państwa;
- d) potrąceń i dopłat na specjalne fundusze.

Rozdział III.

Ustrój przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”.

Art. 16.

Bezpośredni zarząd przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” sprawuje Minister Komunikacji.

Ustrój Ministerstwa Komunikacji określa Statut Ministerstwa Komunikacji, zatwierdzany uchwałą Rady Ministrów na wniosek Ministra Komunikacji.

Art. 17.

Ścieżka kolejowa przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” dzieli się na okręgi dyrekcyjne, w których bezpośredni zarząd sprawami przedsiębiorstwa wykonują Dyrektorzy Kolei Państwowych, mianowani przez Ministra Komunikacji.

Dla centralnego prowadzenia poszczególnych agend przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” mogą być tworzone, na podstawie uchwał Rady Ministrów, osobne urzędy przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”, podlegające bezpośrednio Ministerstwu Komunikacji.

Ustrój i zakres działania urzędów przedsiębiorstwa oraz granice Dyrekcji Okręgowych Kolei Państwowych ustala Minister Komunikacji.

Ilość i siedziby Dyrekcji Okręgowych Kolei Państwowych ustala Rada Ministrów na wniosek Ministra Komunikacji.

Art. 18.

Dokumenty imieniem przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” podpisują uprawnione do tego osoby, umieszczając swój podpis pod pieczęcią: Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe”.

Skrypty dłużne i weksle, wystawiane przez przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” podpisują bądź Minister Komunikacji, bądź dwie osoby, z pośród osób, upoważnionych do tego przez Ministra Komunikacji i wpisanych do rejestru handlowego.

Art. 19.

Minister Komunikacji po porozumieniu z Ministrem Skarbu przedstawia Radzie Ministrów:

- a) roczne sprawozdania i bilanse wraz z rachunkami zysków i strat, nie później, jak w sześć miesięcy po upływie roku sprawozdawczego;
- b) budżet i plan finansowo-gospodarczy, nie później, jak na cztery miesiące przed rozpoczęciem odnośnego roku rachunkowego.

Art. 20.

Osobna instrukcja, wydana przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, w porozumieniu z Ministrem Komunikacji i Ministrem Skarbu, określi sposób i terminy wykonywania kontroli.

Wyniki poszczególnych rewizyj Najwyższej Izby Kontroli, niezwłocznie po ich zakończeniu, powinny być komunikowane Ministrowi Komunikacji.

Rewizja rocznych sprawozdań powinna być zamknięta w ciągu 10 miesięcy po zakończeniu roku sprawozdawczego i wyniki takowej przedstawione Prezydentowi Rzeczypospolitej i Izbie Ustawodawczej oraz przesłane Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Komunikacji i Ministrowi Skarbu.

Art. 21.

Zastępstwo sądowe w sprawach, dotyczących praw i interesów majątkowych przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” należy do zakresu działania Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 22.

Urzędnicy państwowi, pozostający dotychczas w służbie kolejowej i pracownicy kolei państwowych, przechodzą do służby w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe”.

Ministrowi Komunikacji służy prawo przeniesienia poszczególnych urzędników Ministerstwa Komunikacji do służby w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe”.

Art. 23.

Stosunek służbowy pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” — z wyjątkiem zatrudnionych na mocy umowy o pracę (kontraktowych, czasowych i t. p.) — ustala rozporządzenie Rady Ministrów.

Minister Komunikacji może powoływać, w porozumieniu z Ministrem Skarbu, wybitnych specjalistów na podstawie osobnych umów.

Art. 24.

Normy wynagrodzenia pracowników w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe”, objętych art. 23 ust. 1 — ustala rozporządzenie Rady Ministrów. Do czasu wydania tego rozporządzenia będą stosowane obecnie obowiązujące przepisy względem personelu, z wyjątkiem osób, powołanych na podstawie specjalnych umów, wskazanych w art. 23 ustęp 2 niniejszego rozporządzenia.

Art. 25.

Rozporządzenie Rady Ministrów ustala uprawnienia emerytalne, objętych art. 23 ust. 1 pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” i ich rodzin, przy przestrzeganiu zasady nieukracania praw dotychczas nabytych.

Art. 26.

Rozporządzenie Rady Ministrów ustala prawa, objętych art. 23 ust. 1 pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” do odszkodowania z powodu niezdolności zarobkowania lub śmierci, spowodowanych nieszczęśliwymi wypadkami przy pełnieniu służby.

Art. 27.

Do dnia wejścia w życie rozporządzeń, przewidzianych w art. 25 i 26 niniejszego rozporządzenia, zachowują moc obowiązującą przepisy prawne, normujące dotychczas uprawnienia emerytalne tudzież prawa do odszkodowania z powodu nieszczęśliwych wypadków.

Art. 28.

Pracownicy przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” będą uważani za urzędników w rozumieniu prawa karnego.

Art. 29.

Od decyzji, wydanych w najwyższej instancji przez władze przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” w sprawach, o których mowa w art. 23, 24,

25 i 26 służy pracownikom, objętym art. 23 ust. 1, prawo skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, w trybie i na zasadach ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 68, poz. 400), a w szczególności na zasadach postanowień art. 1 ust. 1 — 3, art. 2, art. 3 lit. a), b), c) i f), art. 4 i art. 5 tejże ustawy.

Art. 30.

Do pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, będą mieć zastosowanie przepisy prawne z dziedziny świadczeń socjalnych, ochrony pracy i ubezpieczeń społecznych, w zakresie obowiązującym w stosunku do kolei państwowych.

Art. 31.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu, a o ile chodzi o postanowienia art. 25, 26, 27 i 30 Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Pracy i Opieki Społecznej, o ile zaś chodzi o postanowienia art. 3 i 18 Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 32.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą wszelkie sprzeczne z niem przepisy prawne.